

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Hétköznapi események.

A szövetkezett ellenzék, vagy amint a ceglédi beszámoló alkalmával az ottani pártelnök találóan elszólta magát: a szövetkezett ellenség június 4-ike óta minden héten egyszer meghódítja az országot a maga obligát népgyűlésein. Vasárnap elhangzanak az unos-untig már előre ismert beszédek, telve a szokásos nagybangu frázisokkal, s hétfőn szédületes sikerekről számol be a baloldali sajtó, hogy ime a nemzet közvéleménye a kisebbség mellé sorakozott. A papiros oly türelmes instrumentum. Azon mindent el lehet gramfonozni, még ha nem is igaz. Hétfőtől kezdve azonban a következő vasárnapig szünetel az olesó napoleoni hadjárat s ha akarnának az ellenzéki lapok őszinték lenni, hát egészen más dolgokról írhatnának. Diadalmak helyett kudarcokról és vereségekről. A hétköznapiok mind olyan szürke és reális eseményeket termelnek, melyek kegyetlen józansággal szétkergetik az illúzió keltés rózsaszín felhőit. Ezekről azután már nem igen számolnak be az ellenzék sajtóorganumai, vagy ha elvétve tollhegyre veszik is, hát csak úgy félvállról s lekicsinyelve nyilatkoznak róluk.

Pedig például egy-egy időközi választás eredménye is jelent annyit, ha nem többet, mint két-három mondvasinált népgyűlés a bagosdaróci baromfi-piacon. Nincs könnyebb dolog a világon, mint sörös Lordók tetejéről dikciózni a vasárnapi sokadalom asszonyinak és suhancainak. Sőt az is bizonyos, hogy Apponyinak, Kossuthnak és Eszterháznak, Károlyi Mihálynak, meg a többi grófoknak még intelligensebb városokban is akad publikuma, kivált ha a szónoklatok szocialista mágnás öllekezésekkel vannak pikánsul fűszerszámozva. Ezt már csak megnézzük, meghallgatjuk. De aztán tovább nincs. Kihörpentik boraikat, s haza mennek a legények. És másnap legfeljebb főfájásra ébrednek, ennyi az egész.

Az ország igazi közvéleménye nem a népgyűléseken, hanem egészen más helyeken szokott nyilatkozni. Olyan helyeken, amelyeket bajdanta a szent koalíció is való értéke szerint becsült, de amelyeket most a kis koalíció könnyedén lebecsüli, lesajnál, legkisebbit. A Fejérváry-kormány idejében például a vármegyék voltak az alkotmány bástyái és a törvényhatóságok közgyűlési termeiben elhangzott beszédek s az ott hozott határozatok az értelmi intelli-

gencia hazafias megnyilatkozásai s a nemzet közhangulatának hamisítatlan kifejezői voltak. Hát ma miért nem azok? Ma is azok, csak hogy ma mert nem kedvezők az obstrukciós vezérek párturalmi törekvéseire, hát most nem számítanak. Most mindmegannyit le kell sajnálni. Csak hogy a vármegyék nem engedik magukat lesajnálatni. A tavaszi parlamenti események óta, de még szeptember 17-ike után is egymásután hozzák határozataikat, melyekben eddig nem kevesebb, mint ötvenöt törvényhatóság foglalt állást a többség mellett, szavazott bizalmat a kormánynak, s ítélte el az obstrukció vasárnapi lármás vitézeinek a parlamentben folytatott anarchikus üzelmét. Ha jók voltak a vármegyék a Fejérváry-kormány idején, nem rosszabbak ma sem.

Aztán itt vannak a legutóbbi választások eredményei. Andrassy Gyula mondotta egyszer, hogy az időközi választások az ország hangulatának megnyilvánulásai. Nos az ország hangulata ezekben az időközi választásokban sem fordult el a kormánytól és többségtől, de igenis ellene fordult a szövetkezett ellenzéknek. Margitta, mely a koalíció alatt erős függetlenségi kerület volt, még csak ellenjelöltet sem

RÁCZITS és CZVRKUSITS

fűszer- és csemegeüzlete

ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6.

100-86

Legfinomabb

KÁVÉK

TEÁK

RUMOK

TEASÜTEMÉNYEK.

Egyedül legjobbnak elismert „COLUMBIA“ pörköltkávé.

kívánt állítani a munkapárti jelölttel szemben. Bácsstóváros, mely néppárti volt a koalíciós időkben, nemrégiben 1700 szótöbbséggel szintén munkapárti képviselőt választott. Legutóbb pedig Várna, ahol még Bánffyknak sem sikerült a néppárt kezéből kicsikarni a zászlót, most egyhangú választással küldötte fel a parlamentbe a munkapárti jelöltjét.

Hát ezek a hétköznapi események, a törvényhatóságok megnyilatkozásai és az időközi választások sokkal többet jelentenek, mint ezer vasárnapi népgyűlés. Azt jelentik, hogy az ország józan és hazafias választóközönsége a munkapárt és a kormány mellett van. Bizik benne és helyesli politikáját, s helyesli, amiket eddig cselekedett, mert az ország javára cselekedett.

A zombori színházi szezon.

November első napjaira esik az idén az a nevezetes dátum, melyen újra bevonul Zomborba egy darab magyar élet, Mezei Béla, a tavalyi színigazgató társulatának képében. A színésztársaságot lázas érdeklődés és előlegezett szimpátia fogadja, bár — nem lehet eltagadni — a főlshízen egyre jobban rontja a hangulatot egy szállongó híresztelés, mely már nem is félhangosan hirdeti, hogy a társulat gyöngye, a tavalyinál is jóval gyöngébb. És akik optimisták és akik jóhiszeműek, még azoknak is föltűnik, hogy — mi türetagadás — kevés a társulati névsorban az ismertebb művésznév és a repertoárban is, melyet az igazgatóság bejelent, tulsók a repriz és az operett-gurmondoknak, amilyem a zombori színházközönségben is szépszámmal akad, már előre fölkopik az álluk.

Ilyen és hasonló auspiciumok jelében indul háromhónapos útjára az idei szezon és mert jól tudjuk, hogy a rossz hír milyen könnyen kap szárnyra, publicista-kötelességből reá kell világítani az igazság reflektorával a társulat rossz hírének semmivel sem különb zombori színházviszonyokra.

Elismerjük, jól esik elismerni, hogy a zombori közönségben az idő folyamán nagyra nőtt egész sereg műértő, ami megnövesztette a szimpátiát a készséget is ebben a különben még mindig kisvárosban. És a műpártoló kedv önként váltotta ki az emberekből, hogy időnként a fővárosba ránduljanak, a magyar színművészet Mekkájába, hogy stílusos keretben és finom kivitelen fölszívják ott, ami szépet-jót importál egy-egy külföldre szakadt dalműszerző hazánkba, meg azt is, ami kevés jótermés kínálkozik a magyar drámaírás sivár porondján.

Igy fölkészülve, egy kis blazirtsággal, egy kevés spleennel, meg — honny soít qui mal y pense — jókora nagy képpel fogadja azután a jóllakott műizlés az érkező vidéki társulatot, mely persze, hogy gyöngébb, jóval kisebb igényű a nagyvárosok nagy starjainál, esillogó-fényes és messzeismert színpadi szereplőinél.

Pár sor írásom különben egyáltalán nem készül védőbeszédnek a zombori társulat előre költött rossz hírének a tompítására. Még csak a kulturára való hivatkozás álarcaival sem próbálok jobb hangulatot váltani ki a zom-

bori színésztrupp iránt, mert szerénymagam rég elpártoltam attól a hamis iránytól, mely kulturának hirdeti a színigazgató üzletét és ennek a félrevezető jelszónak szent nevében sippal-dobbal toborozza az áldozati koronákat — még a kultura cégére alá bujt rossz árunak is. Legjobb esetben is kultur-üzletnek tekintem a színigazgató vállalkozását és ő bánja, nem a közönség, ha parin alul marad a portékája.

Inkább a speciálisan szomorú zombori viszonyokra szeretnék reávilágítani a muzsahajlék megnyitásának fénytelen órájában, inkább arról írni, mennyivel fokozottabb lehetne az igényünk és mennyivel jobbhirű a színtársulatunk, ha valóságos színháza volna ennek a városnak az elavult, összezsugorodott, technikailag fölszeretlen és szürke épület helyett.

Unos-untalan készülnek hozzá a hivatott közéleti tényezők és a közönségből is egyre sürgetőbb hangzik a színházépítés vágya, de a nagy helyi kérdés még mindig ott vesztegel a kicsinyes büroaktahalmazban. Ellaposodott, szertemállott az évek során az egész terv, melyet most már a lényegesen megrosszabbult pénzügyviszonyok is hátráltatnak. Drágaság, tisztviselői fizetésjavítás meg ezer más gazdasági probléma leszorította ezt az egyetlen zombori kulturterhet is a megvalósulás porondjáról és — ha így megy tovább — a színházépítés végképen elmerül abban a vágyakozásban, mely a közönség hangulatából egyre mélyebbről tör föl.

Az a baj, hogy itt is — akáresak másfelé — emberszólással és a közéleti vezetők hangos korholásával telik az idő. Mindent mástól várunk, ahelyett, hogy maga a társadalom, a felsőbb tizezerből közöttünk élő néhány száz, a maga emberségéből hozzálátna a színházkérdés megoldásához.

Szezon elején, mikor fokozottan érzi mindenki a színház hiányát, fogékonyabbak az emberek és könnyebben nyílnak meg a zsebek is. Társadalmi akció és a hivatalos város együttes áldozatkészsége közelebb viszi a színházat a valósághoz, mint ezer sopánkodás a mai tarthatatlan állapotokon. A terv valóra váltásának módjával mi nem rendelkezünk, de az irányt im megmutatjuk.

Induljon meg a társadalom egységes munkája a színházért, hadd hallgasson el időtlen időkre az a panaszos szó, hogy a vármegye szívében még mindig nincs vendégszerető otthona a színművészet Muzsájának, sem megszentelt csarnoka Tália vándorpostolainak.

—r.—n.

H I R E K.

A zombori szabad lyceum

második vasárnapja.

Vasárnap délután megint telt pad-sorokat vonzott a zombori szabad lyceum egyesület. Az előadó személyes varázsa és az érdekes tárgy a közönség minden rétegéből hozott hallgatókat és — jól esik megállapítani — egész sereg jelenlévőnek egy darab csalódást. Akik csalódtak, könnyen bírják el a veszteséget, mert a tudományos érték, mely csak úgy sugárzott Apáthy István dr. előadásából, föler néhány tulvérmes ember megcsalódásával.

A dolog úgy történt, hogy a szabad lyceum Apáthy István egyetemi tanár előadását ígérte és ezt az ígértét be is váltotta. Elhozta Apáthy Istvánt, az egyetemi professzort, akinek viszont volt reá gondja, hogy a termen kívül maradjon Apáthy István, a függetlenségi párti ember. És ez nagyon okosan, nagyon céltudatosan volt így — a lyceum nivója szempontjából is, meg az Apáthy István tudományossága érdekében is.

Arról beszélt világosan, oktatva az előadó egy órán keresztül, hogy a fejlődés és a forradalom együtt jár és megvilágította, hogy a forradalom nem ribillió, amilyenek a köztudatban hiszik, hanem fejlődési folyamat.

Az előadás végig tudományosan volt fölépítve és aki a szabad lyceum hivatását félre nem ismeri, annak tetszését is elnyerte.

Hivatalvizsgálat a kir. pénzügyigazgatóságnál. Vass Tamás dr. pénzügyminiszteri tanácsos napok óta Zomborban időzik és a szokásos hivatalvizsgálatot tartja a kir. pénzügyigazgatóságnál.

Kinevezés. A magyar királyi államasutak igazgatósága dr. Strasser Géza zombori gyakorló orvost a zombor—apatin—szondi vonal pályatorvosává nevezte ki.

Vármegyei közgyűlés. Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága az idei harmadik rendes évnegyedes közgyűlését f. évi október hó 30-án és a szükséghez képest a következő napokon — mindenkor délelőtt 9 órakor — Zomborban a megyei székházépület nagytermében tartja meg.

A délvidéki szinikerület. Dellimanits Lajos torontali főispán, a délvidéki szinikerület választmányának elnöke, a színigazgató-választás megejtése végett november 3-ára Nagybecskerekre hívta össze a választmányban szavazattal bíró városok képviselőit.

Az új péterrévei orvos. Péterrévén a napokban volt a községi orvosválasztás. A pályázatra öt kérvény érkezett. Orvosnak megválasztották dr. Kallós Pál gábornai körorvost 13 szótöbbséggel dr. Weber Gyulával szemben.

Az Erzsébet királyné szoborbizottság 1912. évi október hó 23-ik napján 6 órakor a felső kereskedelmi iskola tanácstermében ülést tart.

Segédjegyzőválasztás Péterrévén. A péterrévei segédjegyzői pályázatra egy kérvény érkezett be, Berényi Lászlóé, akit meg is választottak segédjegyzőnek.

A zombori Napközi Otthon közgyűlése. Fölkértek a következő sorok közlésére: A zombori Napközi Otthon egyesület választmánya ez uton tudatja az egyesület tagjaival, hogy rendes őszi közgyűlését e hó 26-án, szombaton délután 4 órakor fogja megtartani a városházának kis tanácskozó termében. — Özv. Bertolino Sándorné elnök, Tunner Nándor titkár.

Hirtelen halál. Surányi Ármán, az Angol-Magyar cukoripar rt. cservenkei cukorgyáranak föfelügyelője e hó 18-án este 11 órakor szívszélhűdés folytán hirtelen elhunyt. A fötisztviselő egészséges 56 éves férfi volt s hirtelen elhunyt bántatba döntötte nejét és nagy családját és tisztviselőtársait.

Zenta a kivándorlás ellen. Zentáról jelentik: Zenta város közgyűlésén elhatározta, hogy a kivándorlás ellensúlyozására a város tulajdonát képező földekből minimális áron kisebb parcellákat bérbe ad a jelentkezőknek. Eddig 320 holdra akadt jelentkező, akik mindannyian kaptak földet.

Névmagyarosítás. Dr. Strasser Henrik zombori ügyvéd belügyminiszteri engedéllyel *Sas-ra* változtatta nevét.

Jegyzőválasztás Kucorán. Szakácsy Sándor elhalálozása folytán megüresedett kucorai községi jegyzői állást f. hó 14-én töltötték be dr. Buday Pál kulai főszolgabíró elnökelete alatt. Az eljárás és képviselőtestület öt pályázó közül — kik mindannyian jelölve voltak — Juhász Sándort, a község régi aljegyzőjét egyhangulag jegyzővé választotta.

A járásbiróságok telefonja.

Mint az egyik lapban olvassuk, az igazságügyi kormány elrendelte, hogy az összes járásbiróságok belevonassanak a telefonhálózatba. Ez a közhasznú kormányintézkedés, mely a jogkereső vidéki közönséget közvetlen összeköttetésbe hozza a bíróságokkal, nem-sokára nálunk is megvalósul.

Vasuti kisiklás.

Vasárnap délután a bezdán-apatini vegyesvonat a zombori állomás határában kisiklott. A vonat öt utolsó kocsija közül három teherkocsi erősen megrongálódott, míg két harmadosztályú személykocsi, mely a vonat végére volt kapcsolva, sértetlen maradt. Nagy veszedelmet hártott el az, hogy a személykocsik, melyekben hat ember volt, a vonat végén voltak elhelyezve.

Óbecsei bakák garázdálkodása a vonaton.

A napokban vonult be az óbecsei legények eleje katonának s ma már a császár kenyerét eszik. Az óbecsei újoncok még be sem bujtak az angyalbörbe, rögtön megváltoztak. A máskor békés óbecsei legények duhajkodni kezdtek a vonaton s kiraboltak egy asszonyt, akit azután, mivel ellenkezett, kidobták a robogó vonatból. A besorozott katonák Óbecsén üttek a Zenta felé haladó vonatra. Bepityókázva szálltak fel a vonatra s a kupében a telt boros palackok még inkább emelték a szíj hangulatot. A kupében még egy fiatal menyecske ült, akit a katonák a legrágárabb kitételekkel illeltek. Az asszony, Sinkó Mihályné nem a legudvariasabban utasította rendre a goromba legényeket. Erre három baka, Riesz Péter, Józsa Antal és Béli József szegedi 5. honvédezed-beli újoncok az asszonyra támadtak, elvették 180 koronáját, azután pedig kidobták a robogó vonatból. Sinkó Mihályné szerencsés véletlen folytán nem került a vonat kerekei alá, de így is a jobb karját törte s azonkívül súlyos belső sérüléseket szenvedett. Az országuton járó emberek akadtak rá az eszméletlen állapotban heverő asszonyra s kocsin hazaszállították Péterrévére. Közben Péterrévéről táviratban értesítették a zentai csendőrséget a rabló katonák garázdálkodásáról. A csendőrség a vonat megérkezésékor azonnal őrizet alá vette a honvédeket s kihallgatta. A vallatás azonban nem vezetett eredményre, mert Riesz Péter és társai mindent tagadnak. A csendőrség áttette az ügyet a szegedi hadkiegészítő parancsnoksághoz, amely az eljárást folyamatba tette az új honvédek ellen.

A dávodi állatorvos rágal-mazási pöre. Illés Ferenc dávodi mé-száros ellen rágalmazás vétségeért emelt vádat az ügyészség. Illés Ferenc az állította Horák András dávodi körállatorvosról, hogy az két hónapja, amikor kiküldetésben volt, hogy az állatállományt összeírja, ahelyett, hogy ezzel foglalkozott volna, beült egy parasztemberhez kora reggel s estig ott ivott. Estére holt részegen került elő a mulatozásból s akkor már nem foghatott az összeírásához. A bíróság már tárgyalt ez ügyben és annak idején elrendelte a valódiság bizonyítását. A kihallgatott tanúk igazolták Illés állításainak valódiságát s ez alapon a törvényszék felmentette Illés Ferencet. Az ügyész felebbezett.

Készen van a zombori költségvetés. Zombor város állandó választmánya az 1913. évi városi költségvetésirányzatot és az annak függelékét képező kövezési alap költségvetését a napokban megállapította. A költségvetés október 18-ától számított 15 napon át Konyovits Antal városi főszámvevő hivatalos helyiségében közszemlére van kitéve, ott a hivatalos órák alatt betekinhető és ellene észrevételek ugyanezen idő alatt a városi tanácshoz címezve beterjeszhetők.

Ügyvédi iroda megnyitása. Dr. Scheib Károly ügyvédi irodáját Zomborban, Kossuth Lajos-utca 2. sz. (Kozsanits-ház) alatt megnyitotta.

Uj bácskai magyarok. Berecz Sándor bezdáni illetőségű, akasztói lakos belügyminiszteri engedéllyel családi nevét Berényi-re, Grósz Márton bácsföldvári illetőségű s ugyanottani lakos, valamint István nevű kiskoru gyermeke Tamás-ra, kiskoru Gajdlan Ágoston rudasi illetőségű, apatini lakos Győri-re változtatta.

A bácsföldvári községi tisztviselők fizetésemelése. Bácsföldvár képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén Lovász István községi jegyzőnek 600, Nacsá Márton irnoknak 400, a díjnokoknak 360, a tanítóknak és Balla Dénes állatorvosnak 200—200, a harangozóknak, kertésznek és kézbesítőnek 120—120 koronával javította a fizetését. A rendőrök és kisbírók pedig egyenként fél lánc föld élvezetet kapták.

Haragos unokatestvérek. Faddi Kopogi Mihály és Faddi Kopogi Pál a napokban özv. Édes Ferencné jánoshalmi koreszmájában mulattak. Flekner Ottilia kiszolgáló leánytól egy éles, hegyes kést kértek, amelylyel átmentek a szomszédba lakó unokatestvéreiknek, Faddi Mihálynak a házába, ahol az udvarban tartózkodó Faddi Mihályt és feleségét, Nagy Marcellt összeszurkálták. A csendőrség megindította ellenük az eljárást.

Zentai fiu a szerb hadseregben. Keceli Mészáros József, Keceli Mészáros Miskának, a híres zentai tamburásnak az öccse már a balkán bonyodalmak kitörésekor hangoztatta, hogy szeretne szerb katonának felcsapni. A hozzátartozói mindig lebeszéltek a fiut kalandos tervéről s mikor Mészáros József azt látta, hogy szép szerével nem engedik felvenni a szerb nemzeti viseletet, pénzt gyűjtött és megszökött Szerbiába. A testvérei azonnal bejelentették eltűnését a hatóságnak, amely azóta mindenfelé kerestette, de seholy se tudtak ráakadni. Keceli Mészáros József hozzátartozói most minden pillanatban azt várják, hogy egyszer hírnök jő s pihegve szól: Keceli Mészáros József a szerbek legnagyobb nemzeti hőse, akinek hőstetteit tamburás bátyja fogja majd rigmusokba szedni.

Az utolsó fegyvergyakorlat elengedése. A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, a melynek értelmében a jövőben az egyévi önkéntesekből lett tartalékosok kivételével az utolsó fegyvergyakorlat alól felmentendők mindazon tartalékosok, akik kimutatják, hogy a tornászati és lövészet terén bizonyos előképzettségük van, vagy az ifjúságnak a katonai tornászati és lövészetben való kiképzése terén két éven át sikeresen működtek.

A regőcei legényháború. Szombatra virradó éjjel véres verekedés történt Regőcén. A Preidigam-féle koreszmában együtt mulatott Pfeffer Ádám, Preidigam Antal, Sellling Kelemen és Matheisz Sebestyén. Tizenegy óra tájban eltávoztak az ivóból s hazafelé indultak. Az utcán szembe találkoztak Véber Ignác, Haberdus Ferenc, Pál Imre, Engler Péter és Turi József regőcei legényekkel, akik botokkal, bicskával és revolverrel voltak felfegyverezve. Engler bottal fejbevágtá Pfeffert s a többiek is azonnal verekedni kezdtek. Előkerült a bicska is és több revolverlövés is eldőrdült, de senkit sem találtak. Mikor Pfeffer három társa látta, hogy a tulerővel szemben nem boldogulnak, megfúttak. Véber és négy társa pedig az ott maradt Pfeffert alaposan helybenhagyták. Az eljárás megindult a verekedő legények ellen.

A moholi malomcsaló fogva marad. A moholi 200000 koronás malomcsalás második tettesét, Pilisch Somát a terhelő adatok alapján előzetesen letartóztatásba, majd vizsgálati fogságba helyezték, ami ellen a letartóztatott a kellő jogorvoslással élt. A szegedi kir. tábla Pilisch fogvatartását helybenhagyta.

A munkásbiztosító és a szabadkai zsidó hitközség. A szabadkai kerületi munkásbiztosító pénztár beperelte a szabadkai zsidó hitközséget, amiért a 2400 koronán aluli fizetésű hivatalnokait és ének-kari tagjait bejelenteni elmulasztotta. A közgazgatási bíróság tudvalevőleg a munkásbiztosító pénztárnak adott igazat és elmarasztalta a zsidóhitközséget, amely azonban nem tudott belenyugodni az ügy ilyen elintézésébe s bíróság elé vitte az ügyet. Most itélkezett ebben az ügyben Polgar István járásbíró s elvi jelentőségű határozatot hozott. A munkásbiztosítót követelésével elutasította s az ítélet indokolásában kimondta, hogy az izraelita hitközség azért nem köteles a munkáspénztár által felvett alkatmazzottaiért a ki-rótt biztosítási díjat megfizetni, mert a munkásbiztosítás törvénye taxative sorolja fel a biztosítás köteleseket s így azt nem lehet kiterjesztőleg magyarázni. Az ítélet ellen a munkásbiztosító pénztár felebbezést ad be.

Nem báró, de Podmaniczky.

Még mindig nincs vége annak a nagy újságharagnak, amely a báró Podmaniczkyk és egy Podmaniczky Antal nevű mélykúti kömüves között indult meg. Az újságharcot egy ártatlan hír indította meg. A szabadkai kerületi munkásbiztosító pénztárba bejelentette Kladek István szabadkai építővállalkozó egyik munkaközvetítője a mélykúti járványkórház építésénél alkalmazott Podmaniczky Antalt a „báró” címmel. A Podmaniczky bárók a leg-erélyesebben tiltakoztak az új báró ellen. Most aztán levelet irt Podmaniczky Antal is. Elmondja, hogy nem tudja, kinek tünt fel olyan nagyon, hogy báró kömüves legyen. A dolog — ugymond — a következőképp áll: Én tetőtől talpig született Podmaniczky vagyok, sőt a dédöregapám is azok voltak, még pedig úgy vagyok informálva, hogy az aszódii báró Podmaniczky-ágról származunk, sőt nekem van öt egészséges családom, azok is Podmaniczky névre hallgatnak. A bárói rangot én sohasem használtam s ilyen körülmények között nincs is rá szükségem. Kladek István építési vállalkozónál dolgozok a mélykúti járványkórháznál és ott a kömüves szaktársaim a bárói rangot nekem díjmentesen adományozták és úgy csufolnak: báró Podmaniczky. Azt tartják, hogy minden Podmaniczky báró, miért ne legyen az ő szaktársuk is az. Hogy így neveztek, feltűnt a pallér urnak, kérdezte valamelyiktől, hogy tényleg báró ez? Az illető azt felelte talán, hogy az. ha úgy hívják s a pallér ur a betegségyelőzbe úgy is jelentett be, valószínűleg azok tettek be az újságba.

Érvénytelen megkeresztelkedés. A múlt esztendőben egyik szabadkai állami tisztviselő, aki addig zsidó rítus szerint dicsérte az Istent, áttért családjával együtt a római katolikus vallásra. Az áttért családtagok között volt a tisztviselőnek egyik iskolába járó fia is, aki már tul volt a hét éven, de innen volt tizenhétéves. Az áttérés ennek dacára megtörtént s a múlt év végén már az új katolikus hittanból osztályzatot is kapott. Az idén pedig teljes buzgalommal tanulta a hittant. A szabadkai zsidó hitközség kezdettől fogva szabálytalannak találta ezt az áttérést, mert hét és tizenhétéves közti gyermek egyik vallásból a másikba nem térhet át s fölterjesztést intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az áttérés megsemmisítése iránt. Értesülésünk szerint a miniszter helyt adott a fölterjesztésnek s elrendelte, hogy a megkeresztelt diák tizenhétéves koráig zsidó hittant tanuljon.

Csak egy virágszálat! A József királyi herceg Szanatórium Egyesület a következő sorok közlésére kérte fel lapunkat: Mikor a napfényes mezőkön elhervad a virág és elfakul a gyp, akkor kivirul a holtak csöndes birodalma. November elsején virág borul a sirhalmokra és lobogó lángok fénye deríti az őszi borulatot. Mintha a tavaszi és nyári örömeikért mennék vezekelni, oly különös az életnek ez a bevonulása a temető-kertbe. Mitől borús annyi tekintet? Mitől sápad és sorvad el annyi emberare? Egy rettenetes betegség dul soraink között, amit nemzeti betegségnek is lehetne nevezni és ez a tüdővész. Akiket szörnyű hatalmába kerít, azok tehetetlenül vergődnek. Kevesen vagyunk és e kevesek közül félmillió megfertőzött tüdővész embertársunk jár-kel közöttünk és évről-évre e rengeteg számból 80,000 embert kérlelhetetlenül ragad el a tüdővész halál. Pedig nagy részüket meg lehetne menteni az életnek. Csak segíteni kell rajtuk, életnyomoruságukat elviselhetőbbé kell tenni, beteg, lázas testüket puha ágyba kell fektetni, zörgő, ronsolt tüdejüket tiszta új levegővel kell felüditeni. Halottak napján a virágos sirhalmok előtt gondoljunk a szerencsétlen élő haldoklókra. Oly könnyű módja van a segítségnek. Mindenki csak egy szál virággal kössön kevesebbet a drága halottaknak szánt koszoruba és ennek a virágszálnak árát hullajtsa az irgalmasság tarsolyába. A József kir. herceg szanatórium egyesület harcot indított a tüdővész rémes pusztítása ellen és népszanatóriumában, tüdőbeteg gondozó intézeteiben sok ezer és ezer ember nyer gyógyítást, segítséget a maga retentő baja ellen. Csak egy virágszálat! A sírokon a többi virágszál mesélni fog a sirban nyugvó halottaknak arról az elmaradt, megváltott virágszálról, amely fent az Élet felszínén, a szegény, szenvedő embertársak utolsó napjait, utolsó életévit szepíti meg. Józsvíu emberek! Hullajtsátok egyetlen szál virágnak értékét a gyűjtőtársolyokba! Szent vám az, amelynek révén a halál utjáról visszatérnek a tüdővész szomorú áldozatai. Ezek a szálvirágok lesznek a Teremtés kertjének legszebb virágai. Mentsük meg a tüdőbetegeket!

65 korona egy öl fa. A drágaságról már nem is illik írni, hiszen annyit irtak már erről az örök témáról az ujságok, amelyeknek az a feladatuk, hogy a napi aktualitásokat megrögzítsék. A drágaság ugyanis nem csupán örök téma, hanem folytonosan aktuális is. Ezért kell írni róla ezuttal is. Megtörtént Szabadkán az a példátlan eset, hogy egy erdei öl fa nyilvános árverésen 65 koronáért kelt el. A város árverést tartott akácfára. Minden évben megszokta ezt cselekedni. Az akácfá jó tüzelőanyag, így nagy a kelendősége. Sok volt a reflektáns most is s amint elhangzott a kikiáltási ár, vállalkozó szellemű urak mindjárt fölverték az árat 44 koronáról rövidesen 65-re. Az ár — mint tudósítónk írja — azért szökött föl, mert a város volt az árverező. Csodálatos ez! Ha a város parcelláztat, annyi a reflektáns, hogy a bejelentett igényeket kielégíteni teljes lehetetlenség, annyira nagyobb a kereslet a kínálatnál. Így volt ez a faárverésnél is, s így igazán a közönség is bűnös lesz benne, ha közelebb horribilisan felszökik a fa ára.

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ október 20-iki számának legnagyobb részét a balkáni háborúra vonatkozó szenzációs képek adják, melyek egy mozgófénykép hűségével mutatják be a háborus készülődéseket. A cikket e képekhez egy Szófiában tartózkodó magyar hírlapíró írta. A többi képek bemutatják Takács Sándor aviatikus halálát, Roald Amundsent, Pest régi bástyáinak maradványait, a rusz kicabányai márványbányát, az Éva, Lehar Ferenc operettje előadását a Király Színházban stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szende-Dárday Olga regénye, Lengyel Géza novellája, Kárpáti Aurél verse, Barrie angol regénye stb. — Egyéb közlemények: Evva Lajos arcképe, Kossuth Ferenc ceglédi beszámolója, a Szent János kórházi új Wodianer-szobor s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 5 kor., a „Világkrónika“-val együtt hat kor. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

Szini Gyula új novellái. Szini Gyulának nyolc új novellája jelent meg Radó Antal kitűnő vállalatja, a Magyar Könyvtár legújabb sorozatában. Csupa filigrán finomságu, meleg történetek különös dolgokról és különös emberekről, biztos és nemes művészettel megírva. A füzet novellái mind az író természetének legjavához tartoznak és bizonyára fokozni fogják folyton növekvőben levő népszerűségét. Mély értelmű allegória, finom szatira és csendes szavu ironia váltakozik bennük s az író egyénisége oly éretten, kialakultán, a mellett oly sokszínűen nyilatkozik bennük, hogy a legszelebb körökben biztos hatásra számíthat. A füzetet a Lampel R. (Wodianer F. és fiai) cég adta ki; ára 30 fillér.

HIRDETÉSEK.

MED. UNIV. 30—16

Dr. LUKITS MIROSLÁV

Zombor, Zarándok-utca 10. sz.

Rendel d. e. 8—11-ig.

Fog- és szájbetegeknek d. u. 2—5-ig.

Aranykoronák, aranyhidak és mindennemű kaucsuk fogazatok. Mindenféle tömések (plombok). Fog- és gyökérhuzás teljes érzéstelenítéssel.

Gazdák Biztosító Szövetkezete zombori vezérképviselőjénél

60 korona kezdő fizetéssel kereskedelmi érettségi vizsgát tett **gyakornok**, vagy kereskedelmi tanfolyamot végzett **irodista nő** felvétetik.

Ajánlatok a szövetkezet címére küldendő Zombor (Gazdasági Egyesület). Személyes bemutatkozás szükséges.

Mindszentekre!

Remek sírkoszorúk,

valamint különféle szalmavirágból készült **sírdíszek** galambokkal és fátyollal díszítve nagy választékban kaphatók. :-

Élővirág koszorúk

a legújabb kötésben rendelés után :- készíttetnek. :-

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan :- **eszközölletnek.** :-

A n. é. közönség becses támogatását kérve maradtam mély tisztelettel

özv. SÓKA ISTVÁNNÉ

művirág készítő 3—1

Zombor, Apolló-utca 22. sz. Konkoly-féle ház.

4761/kig. 1912. szám.

Pályázati hirdetemény.

Bács-Bodrog vármegye palánkai járásához tartozó Boróc nagyközségben rendszeresített községi **napidijas irnoki** állásra pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni kívánókat, hogy gimnázium vagy reáliskola, esetleg polgári iskola negyedik osztályának sikerrel történt elvégzését tanúsító iskolai bizonyítvánnyal, valamint eddigi működésüket, úgy a német és szerb nyelvben való jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi november hó 20-áig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Az állás javadalma: havi előleges részletekben fizetendő évi 800 korona fizetés.

A választást később tűzöm ki.

Palánka, 1912. október hó 15-én.

Z S I G M O N D,
főszolgabíró.

ELADÓ!

Zomborban Flórián utca 11. sz. alatt

butorok

(ebédlő, hálószoba, huszonnégy személyes altdeutsch asztal, székek stb.)

2—2 **képek**

(Ecce homo, Honfoglalás stb.)

elköltözés miatt **azonnal eladó.**

563/1912.

Pályázati hirdetmény.

A zombori általános Ipartestület és Iparoskörnél leköszönés folytán megüresedett szolgálai állásra pályázat hirdettetik.

Felbivatnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket legkésőbb **f. évi november hó 15-ig** alulírott ipartestületi elnökhöz nyujtsák be.

A pályázati feltételek az ipartestület jegyzői hivatalában megtekinthetők.

Zombor, 1912. október hó 17-én.

Mayer Károly, Szemes József,
jegyző. 3-1 ipt. elnök.

10014/tkvi 1912. szám.

Arverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Klingenstein Henrik (nős Schadt Borbálával) végrehajtonak Klingenstein Henrik és neje szül. Vollweiser Zsuzsanna végrehajtást szenvedett elleni 352 korona tokekövetelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék és a zombori kir. járásbíroság területén lévő, Ujszivác község határában tekvő, az ujsziváci 299. sz. betétben A I 1-2 sor. 41., 42. hr. 31. ö i. sz. alatt felvett végrehajtást szenvedők tulajdonául bejegyzett ingatlanra a C. 1-2 sorsz. a Klingenstein Henrik és neje szül. Schadt Borbála javára bekebelezett élet-hossziglani élelmezés és ruházat kiszolgáltatásából álló szolgálai jog terhével 845 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte.

Az 1912. évi november hó 20. napján délelőtt 11 órakor Ujszivác községhezánál megtartandó nyilvános árverésen ezen ingatlan az árverési hirdetményben megállapított kikiáltási ár 2/3-ánál alacsonyabb áron el nem adható.

Ha a kikiáltási ár fokozatos leszállítása következtében a legalacsonyabb árt elérő ígélet nem tétetik, a kiküldött az árverést felfüggeszti.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. e. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígéletet tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár %-a szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi %-áig kiegészíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad, és a haladéktalanul folytatandó árverésen többé részt nem vehet.

A kincstár, mint árverelő, bánatpénzt letenni nem köteles. Nem kötelesek bánatpénzt letenni az 1889. XXX. t. e. 10. §-ának második bekezdése alapján adómentes záloglevelek kibocsátására jogosított és Budapesten székeiő részvénytársaságok és szövetkezetek, valamint az 1893. XXIII. t. e. alapján alakult központi hitelszövetkezet, a javukra zálogjoggal megterhelt ingatlan elárverezésénél. Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, a bánatpénz letétele alól fölmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles. — Zomborban, 1912. évi szeptember hó 30-án Villy s. k., kir. törvényszéki bíró.

A kiadmány hitelűl:

Kührner,
telekkönyvvezető.

**Meglepő
újdonosság!!**

FACIMBALOM (Xilophon.)

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A **FACIMBALOM 15 különböző** nagyságban összehangolt **fadarabból** áll és verőkkel (ugy mint a cimbalom) lesz játszva. Ára tokkal, verőkkel és **mesés ajándékkal csak 6 korona**

WÁGNER a „Hangszer-Király“

országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában, **Budapest, József-körut 15. sz.**

Fényképes árjegyzék ingyen.

Óvás: Figyeljen jól a pontos címre és házszámra.

Házeladás

Zomborban Erzsébet-körut 18. sz. házamat szabad kézből eladom.

:: Bővebbet ::

WILL EDE.

Tekeasztalok eladása!

A zombori Iparoskörben helyszúke miatt 3 jőkarban levő billiárdasztal olcsó árban eladó. Megtekinthetők az Iparoskörben.

Kiadó üzlethelyiség.

Bácsfeketehegyen a piactéren egy rőfőskereskedésnek igen alkalmas üzleti helyiség (lakással) azonnal kiadó Gutwein Mihály új házában.

36281/1912. III. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége pályázatot hirdet a vonalain legközelebb betöltésre kerülő állomásfelügyelő és raktárnok jelölti állásokra.

Pályázhatnak oly feddhetetlen előéletű magyar állampolgárok, akik 18-ik életévüket betöltötték, de 35 évvel nem idősebbek, valamely középiskolai vagy polgári iskola alsó négy osztályát, illetőleg ezekkel egyenrangu más iskolát sikerrel elvégezték.

Azok, akik katonai kötelezettségüknek eleget tettek, katonai igazolványukat tartoznak bemutatni.

A folyamodók az említett kellekek begyazolása esetén kezdetben 2 korona napi-bérrrel alkalmaztatnak s az előirt szolgálati ruhák birtokába jutnak, azonkívül a *szakvizsgálatok letétele után fokozatos napibéremelésben részesülnek.*

A pályázati kérvények 1 koronás okmánybéllyel ellátva és eredeti okmányokkal felszerelve legkésőbb **folyó évi november hó 26-áig** a magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetőségéhez nyujtandók be.

Szeged, 1912. október hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Eladó telek.

Dob-utca 10. számú telek szabadkézből kedvezményes fizetési feltétellel **azonnal eladó.** — Bővebbet Felsőváros, kisszerbtemplom-utca 8. szám alatt.

1730/kg. 1912.

Pályázati hirdetmény.

Liliomos községnél leköszönés folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra pályázatot hirdetünk.

Javadalmazás: 600 korona évi fizetés, felszerelés és ruházat.

Pályázati kérvények **folyó évi november hó 2-ig** a községi előjárósághoz nyujtandók be. Szláv nyelv tudása megkívántatik.

Liliomos, 1912. október hó 18-án.

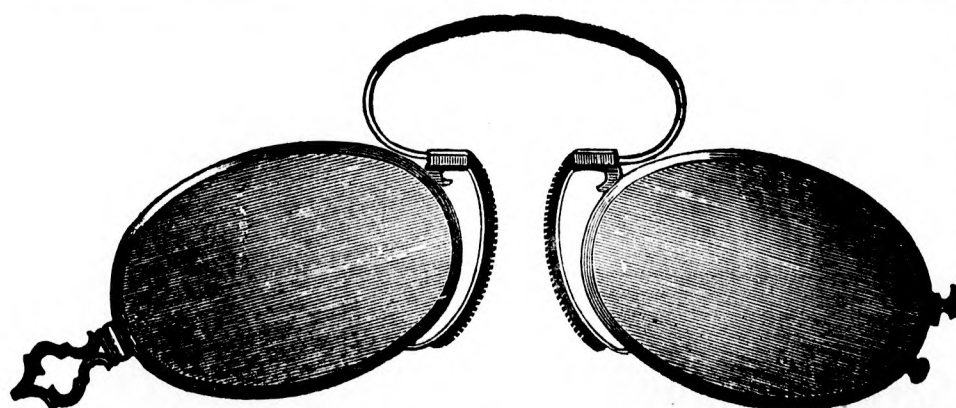
Tripolszky Gábor, Tatomirow György,
jegyző. bíró.

Eladó rózsafák!

Őszi ültetésre alkalmas többéves **rózsafák** és **rózsabokrok** helyszúke miatt eladó

Csérer Gyula városi kertésznél.
Zombor.

	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	
A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	<p>ÁLLANDÓ BUTORKIÁLLÍTÁS, meglepetésszerű olcsó, a legmagasabb !! <small>100-26</small> igényeknek megfelelő !!</p> <p>LAKÁSBERENDEZÉSEK, <u>uri szobák, szalonok,</u> nagy raktára. <u>ebédlők és hálószobák</u></p> <p>Ugyanott egyéb ipari készítmények állandó raktára és eladási helye. Elfogad a legmodernebb KÁRPITOS MUNKÁKAT és DISZITÉSEKET.</p>	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.
	A Zombori Iparosok Butorárucsarnoka Rákóczi- (bajai-) ut, saját ház.	

Legolcsóbb
 bevásárlási
 forrás

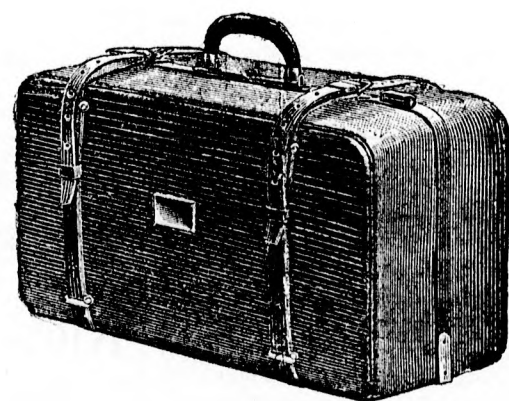
Optikai, betegápolási,
elektrotechnikai vállalat.

Nagy választék!! 100-48 **Olcsó árak!!**

Javítások lehető leggyorsabban
 eszközölnönek

TELTSCH GÁSPÁR

lát- és műszerésznél, **ZOMBOR.**

Teltsch Gáspár
 bőröndgyárában, **Zomborban.**